

**शेतक-यांना खरीप हंगामासाठी
कर्ज मंजूर करण्याबाबत.**

**महाराष्ट्र शासन
सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभाग
शासन निर्णय क्रमांक: संकीर्ण ०६१७/प्र.क्र.११७/२-स,
मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२.
दिनांक : १४ जून, २०१७.**

प्रस्तावना :-

राज्यातील शेतक-यांचे कर्ज माफ करणे तसेच अन्य प्रश्नांबाबत राज्यात सुरु असलेल्या शेतकरी आंदोलनाच्या पार्श्वभूमीवर याबाबत निर्णय घेण्यासाठी मा.श्री.चंद्रकांत पाटील, मंत्री (महसूल, मदत व पुनर्वसन व सार्वजनिक बांधकाम) यांच्या अध्यक्षतेखाली स्थापन झालेल्या उच्चाधिकार समितीची बैठक शेतक-यांच्या सुकाणू समितीसमवेत दि.११.६.२०१७ रोजी सहयाद्री अतिथीगृह, मुंबई येथे आयोजित करण्यात आली होती. यावेळी झालेल्या चर्चेच्या अनुषंगाने राज्यातील थकीत शेतक-यांबरोबरच अन्य शेतक-यांचे कर्ज काही निकषास अधीन राहून माफ करण्याबाबत शासनाने तत्त्वतः सहमती दर्शविली आहे. या थकीत कर्जमाफीसाठी पात्रता व इतर अटी निश्चित करण्यासाठी काही कालावधी लागणार आहे.

या दरम्यान खरीप हंगामाची पेरणी सुरु झाली असून थकीत कर्जमाफीस पात्र असलेल्या शेतक-यांना ते थकबाकीदार असल्याने बँकांच्या धोरणानुसार कर्ज मिळू शकणार नाही. म्हणून अशा शेतक-यांना खरीप हंगामात पेरणीसाठी आवश्यक निविष्ठा इ. साठी निधी उपलब्ध करणे आवश्यक आहे. ही बाब लक्षात घेता दि.३० जून २०१६ रोजी थकबाकीदार असलेल्या शेतक-यांना खरीप पिकासाठी निविष्ठा उपलब्ध होण्याच्या दृष्टीने रु.१०,०००/- च्या मर्यादेपर्यंत शासन हमीवर तातडीने कर्ज देण्याबाबत बँकांना शासन स्तरावरून निदेश देण्याबाबत निर्णय घेण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :-

उपरोक्त वस्तुस्थिती विचारात घेता दि.३० जून २०१६ रोजी थकबाकीदार असलेल्या शेतक-यांना खरीप पिकासाठी निविष्ठा उपलब्ध होण्याच्या दृष्टीने रु.१०,०००/- च्या मर्यादेपर्यंत तातडीने कर्ज देण्याचे सर्व जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँका तसेच व्यापारी बँकाना निदेश देण्यात येत आहेत. सदर प्रकरणी खालीलप्रमाणे कार्यवाही करण्यात यावी:-

- १) राज्यातील दि.३० जून २०१६ रोजी थकबाकीदार असलेल्या शेतक-यांना बँकानी खरीप २०१७ या हंगामासाठी रु.१०,०००/- या मर्यादेपर्यंत तातडीने शासन हमीवर पीक कर्ज उपलब्ध करून द्यावे. सदर कर्जास शासनाची हमी राहिल.
- २) शासन हमीच्या आधारे संबंधित बँकांनी अशा शेतक-याचे स्वतंत्र खाते उघडावे व शेतक-यांना रु.१०,०००/- या मर्यादेपर्यंत वाटप केलेले पीक कर्ज संबंधित बँकांनी “शासनाकडून कर्जमाफी-२०१७ पोटी रक्कम येणे खाते” असे दर्शवावे.
- ३) अशा सर्व बँकांनी रु.१०,०००/- या मर्यादेपर्यंत वाटप केलेल्या पीक कर्जाबाबतची यादी लेखापरिक्षकाकडून प्रमाणित करून सदर कर्ज प्रतिपूर्तीचे प्रस्ताव खालीलप्रमाणे सादर करावेत.

- अ) व्यापारी बँकांनी अशी यादी व कर्ज प्रतिपूर्तीचे प्रस्ताव राज्य स्तरीय बँकर्स समिती यांचेमार्फत शासनास सादर करावेत.
- ब) जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँकांनी अशी यादी व कर्ज प्रतिपूर्तीचे प्रस्ताव महाराष्ट्र राज्य सहकारी बँक यांचेमार्फत शासनास सादर करावेत.
- ४) शासनाकडे प्राप्त होणा-या कर्ज माफीच्या प्रस्तावांच्या अनुषंगाने संबंधित बँकांना हमीपोटी केलेल्या कर्जाची प्रतिपूर्ती करण्यात यावी.
- ५) शेतक-यांना वाटप केलेली रु.१०,०००/- पर्यंत मर्यादेची रक्कम शासनाकडून प्राप्त होणा-या कर्जमाफीच्या रकमेतून समायोजित करण्यात यावी.
- ६) सदर रु.१०,०००/- मर्यादेपर्यंतच्या कर्जास खालील व्यक्ती पात्र राहणार नाहीत.
- i) महाराष्ट्र राज्यातील आजी/माजी मंत्री/राज्यमंत्री, आजी/माजी खासदार/राज्यसभा सदस्य, आजी/माजी विधानसभा/विधान परिषद सदस्य
- ii) जिल्हा परिषद/ पंचायत समिती सदस्य, महानगरपालिका/ नगरपालिका यांचे सदस्य
- iii) केंद्र व राज्य शासकीय/ निमशासकीय अधिकारी/ कर्मचारी, शासन अनुदानित सर्व महाविद्यालय व शाळांचे प्राध्यापक, शिक्षक व शिक्षकेतर कर्मचारी, निवृत्तीवेतन धारक व्यक्ती, केंद्र/ राज्य शासन अर्थसहाय्यित संस्थांचे अधिकारी/ कर्मचारी
- iv) आयकर रिटर्न भरणारी व्यक्ती
- v) डॉक्टर्स/ वकील/चार्टर्ड व कॉस्ट अकाउंटंट/ अभियंता इ. व्यावसायिक
- vi) सार्वजनिक बांधकाम विभाग, जिल्हा परिषद, स्थानिक नगर पालिका यासारख्या कोणत्याही शासकीय संस्थेकडे नोंदणीकृत सेवा पुरवठादार आणि कंत्राटदार
- vii) कृषि उत्पन्न बाजार समिती, सहकारी साखर कारखाना, सहकारी सुतगिरणी, नागरी सहकारी बँका, जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँका, व सहकारी दूध संघ यांचे संचालक व या संस्थांचे अधिकारी आणि मजूर सहकारी संस्थेचे अध्यक्ष
- viii) सेवा कर भरण्यासाठी नोंदणीकृत व्यक्ती
- ix) ज्यांच्या कुटुंबातील कोणत्याही सदस्याच्या नावावर चारचाकी वाहन नोंदणीकृत असेल अशी व्यक्ती (या शासन निर्णयासाठी कुटुंब या शब्दप्रयोगाचा अर्थ पत्नी, पती, आई, वडील, मुलगा, अविवाहित मुलगी व सून असा आहे).
- x) मुंबई दुकाने व आस्थापना अधिनियम, १९४८ नुसार परवानाधारक व्यक्ती
- ७) या निर्णयानुसार कर्जासाठी अर्ज करणारे थकबाकीदार शेतकरी वरील अ.क्र.६ मध्ये नमूद केलेल्या वर्गवारीत मोडत नाही याबाबतीत कर्ज मंजूर करतेवेळेस या निर्णयासोबत जोडलेल्या नमून्यात स्वयंघोषित शपथपत्र घेण्यात यावे.
- ८) बँकांशी समन्वय साधून सदर निर्णयाची काटेकोर अंमलबजावणी करण्याची जबाबदारी स्थानिक पातळीवरील सर्व संबंधितांची राहिल.
- ९) सदर शासन निर्णय दि.१५ जुलै २०१७ पर्यंत अंमलात राहिल.

कर्जमाफी योजनेसाठी पात्रतेचे निकष निश्चित करण्यासाठी शासनामार्फत स्वतंत्र समिती नेमण्यात येईल. सदर शासन निर्णयाच्या परिच्छेद १ मधील अ.क्र.६ मधील अपात्रतेचे निकष केवळ या शासन निर्णयासाठी लागू राहतील.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०१७०६१४२३०४०२८५०२ असा आहे. हा शासन निर्णय डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(दिपक म. राणे)

कार्यासन अधिकारी, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

- १) मा. मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई
- २) मा. मंत्री व मा. राज्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव (सर्व)
- ३) मा. विधानसभा सदस्य / विधान परिषद सदस्य
- ४) मा. मुख्य सचिव यांचे उपसचिव, मंत्रालय, मुंबई
- ५) मा. अप्पर मुख्य सचिव (वित्त), वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई
- ६) मा. प्रधान सचिव (महसूल), महसूल व वन विभाग, मंत्रालय, मुंबई
- ७) मा. प्रधान सचिव (ग्रामविकास), ग्रामविकास व जलसंधारण विभाग, मंत्रालय, मुंबई
- ८) मा. प्रधान सचिव (कृषि), कृषि व प.दु.म. विभाग, मंत्रालय, मुंबई
- ९) मा. विभागीय आयुक्त (सर्व)
- १०) सहकार आयुक्त व निबंधक, सहकारी संस्था, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
- ११) सर्व जिल्हाधिकारी
- १२) समन्वयक, राज्यस्तरीय बँकर्स समिती, बँक ऑफ महाराष्ट्र, पुणे
- १३) सर्व विभागीय सहनिबंधक, सहकारी संस्था
- १४) सर्व जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संस्था ,
- १५) सर्व जिल्हयाचे मुख्य प्रबंधक तथा जिल्हा अग्रणी बँक अधिकारी
- १६) निवड नस्ती.

शासन निर्णय क्रमांक: संकीर्ण ०६१७/प्र.क्र.११७/२-स, दि.१४ जून २०१७ सोबतचे सहपत्र

शपथपत्राचा मसुदा

मी -----वय वर्ष -----

राहणार-----

----- शपथपूर्वक स्वयंघोषित करतो की, दि. ३० जून, २०१६ रोजी थकबाकीदार असलेल्या शेतक-यांना खरीप हंगाम पेरणीसाठी आवश्यक निविष्ठा इ. साठी निधी उपलब्ध होण्याच्या दृष्टीने शासन निर्णय, सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभाग क्र. संकीर्ण ०६१७/प्र.क्र.११७/२-स, दि.१४ जून, २०१७ च्या परिच्छेद क्र.१ मधील अ.क्र.६ मध्ये नमूद अटीनुसार मी रु. १०,०००/- च्या मर्यादेपर्यंत तातडीचे कर्ज मिळणेस अर्ज करित आहे. वर नमूद परिच्छेद क्र.१ मधील अ.क्र.६ मधील अटीप्रमाणे मी पात्र असून त्यातील नमूद कोणत्याही अटीचे मी उल्लंघन करत नाही. सदर अटीचे उल्लंघन केल्याचे आढळून आल्यास मी घेतलेल्या तातडीच्या रु.----- कर्जाची व त्यावरील व्याज / दंडासह परतफेड करण्यास बांधील आहे तसेच पात्र नसताना सदर कर्ज घेतले असे आढळल्यास होणाऱ्या दंडात्मक व इतर कायदेशीर कारवाईस मी पात्र राहीन.

ठिकाण -

सही

दिनांक

नाव -

पत्ता-